"הם נבחרו לאלפנו אמונה"

עשר דקות גורליות

אל ביתו של ראש ישיבת מרכז הרב, הרב יעקב שפירא שליט"א, מגיעות קריאות טלפוניות מרבנים ואישי תורה בארץ ובחו"ל, המבקשים לנחמו ולחזקו נוכח האסון הנורא שנחת לפתחו זמן קצר לאחר שנכנס לתפקידו עם הסתלקותו של אביו זצ"ל. הרב יעקב שפירא ביקר בספרייה הישיבה כעשר דקות לפני שהמחבל הגיע לפתחה. באותו זמן שהה במקום הרב יצחק דדון, שמאוחר יותר פצע את המחבל באקדחו. בהקדמה לספרו על מגילת אסתר, "הנשקפה כמו שחר", כתב הרב דדון (שבט תשס"ג): "ולעת קשה כזו, שבה עומדים עלינו פראי אדם חמסי צורה הבאים לשפוך דם נקיים, אשא תפילה לקונכו מעונה, להפר ולסכל כל עצה ומזימה..." ולא ידע כי על עצמו ניבא.

האתר "בחדרי חרדים" באינטרנט שנר במחלוקת בציבור החרדי, אם להשתמש בלשון המעטה, אך לזכותו ייאמר כי לעתים קרובות הוא מקדים את כל האתרים בידיעות בלעדיות ובמידעים יחודיים. רוב הכותבים בו נמנים על הציבור החרדי, ו"קרבות רחוב" מתנהלים ביניהם תוך הטרת ספקות, לפי הנושא יההשתייכות האידיאולוגית. עקבתי בעניין רב לראות כיצד האתר הזה מסקר את טבח שמונת הקדושים בישיבת "מרכז הרב", ומצאתי כי הוא ביטא נאמנה את השיגיו המסתמן אולי, בהלכי החשיבה בציבור החרדי כלפי התרחיש הלאומיים, שאחד מגילוייו היה השתתפותו של האדמו"ר מבעלז שליט"א בלוויה ההמונית, וכמחוז כמה מראשי הישיבות "הליטאיות".

אין מצטט כאן קטע מתוך חילופי הדברים באתר, שכתב אחד המכונה "סנהדרין", שבריוח ודחוי, שמעתי מדברים אחרים בקהל החרדים. הנה המובאה:

"שמעתי עכשיו את דברי החיזוק של הרבנית צופיה (ליפשיץ, ש.ש.). שתחי'. על מנת להתחזק באמונה אני זקוק עוד לסיפורים אמיתיים עתיקים על תנה ושבעת בניה ועל אחרות.

"ריבונו של עולם, נטע בדורנו נשמות גדולות של אמא כמו צופיה, שאת קולה זה עתה שמענו. כבראה שכך היה קולה של תנה, אם הבנים.

"ברגעים כאלה, כמה מתגמדים כל הוויכוחים בינינו החרדים לבין אנשי האמונה הדתיים־לאומיים. למרות שנים רבות באוהלה של תורה בישיבות קדושות ובכוללים שבהם זכיתי לקנות את עולמי הרוחני, אני חש כי עֻם כל כמה שרכשתי, אני לא ראי לדרוך על קרקע שאשה כזאת דורכת עליה.

"הגיעה עת שנדע, אני וכל בן תורה המשתייך לעולם החרדי, שאנו אמנם הולכים ושומעים בקול רבותינו וכך נמשיך. זו דרכינו. אך אינני פטרים מלכבד את אנשי התורה, בבנים ידבריהו, תלמידי 'מרכז הרב' וישיבות נוספות ההולכים בעקבות רבותיהם.

"בשנים האחרונות, מול אתגרים קורעי לב, מזל אסונות ושכול, הם נבחרו על־ידי ההשגחה העליונה לאלפנו אמונה. הם נבחרו על־ידי הבורא יתברך ללמד את כולנו מהי מסירות נפש של 'בכל נפשך ובכל מאדך'. קטונתי מאוד אפילו לדבר בשבחם. היו ברוכים אחים אהובים". עד כאן דבריו המרגשים והנוגעים ללב.

ב"דגל התורה" תבנו לשלוח מכתב ניחומים למשפחות השכולות, וברגע האחרון נמנם "פוליטיקה נבזית" הדבר עוכב. תוכנו של המכתב מתוך הספר "קריינא דאגריתא" (חלק ב'), שהוא קובץ אגרות ממרן בעל "קהלות יעקב", הגר"י קניבסקי המכונה "הסטייפלער" וצוק"ל. בהחלט ראוי לציטוט:

"...והנה הגיד לי ב"א שיחי' לאוי"ם את השמועה המחרידה מאחותו הצדקת ע"ה, והנני משתתף בצערם של ההורים השכולים השי"ת ינחמם. והנה באמת עבור הצדקת הזאת אין מה לדאוג כלל כי היא כבר עלתה בעילוי נפלא ועצום מאוד למקום מנחתה בש"י עולמות שלה, וגדולה הרבה יותר מגדיש והעובד את השי"ת כל ימיו בתורה ומצוות). וכמובאר בספרים סוף פרק ג' דהרוגי לוד אין כל אדם יכול לעמוד במחיצתן והיינו משום דהרגינ על קידוש ה' כדמוכח המוגיא דשם שם.

"ובדרי הדבר שאילו ניתן לה עכשיו רשות לחזור לעולה"ז למצבה הקדוש שהיה לה, לא היתה רוצה כלל וכלל לחזור, כי מה לה לעולה"ז המלא צרות רעות בזמן שהיא כבר מאושרת בעידן העליון, בקדושת עליונים ואהבה בתענוגים, ועיקר הצער והאבא הוא אצל הזרים השכלים, וכל המשפחה הכאבת על זה". וכאן באים דברי הניחומים המקובלים אלפי מסורת ישראל.

בסוד שיח אדמו"רים וצדיקים

עשה למען הרוגים על שם קודשך

ההספד המובא כאן, אמור היה להישמע בלוויית אחד הקדושים אך לא נישא בשל היות המלווה כהן. אלו דבריו של רבי בנציון חזן זצ"ל, שראו אור בספרו "אהבת חיים" (פרשת וילך).

הספד קורע לבו

מעשה במלך שהיה לו שר צבא גיבור ואיש מלחמה. כאשר יצא חיל המלך לקרב, לא מינה שר הצבא מפקדים שיעמדו בראש החיל, אלא הוא עצמו היה מסתער בראשם, דוהר למערכה ושואג: "אחר", בעוד חרבו קוטלת על ימין ועל שמאל. עוז רוחו ומסירותו למלכו היו מפיחים בחיילים רוח קרב ואומץ רב, והם מיגרו את האויב וכבשו עיר אחר עיר, מחוז אחר מחוז, וסיפחום לממלכה. דוהי"ה היה ללוע הארי, למערכות האויב, כשברד חצים ניתך עליו ופרשים שולפי חרב ואוחזי חנית יוצאים לקראתו. לא אחת נפצע באבחת חרב, בנעיצת כידון, בחץ שלוח; לא אחת המשיך לנהל את הקרב כאשר בגדיו מגואלים בדמו, ולא נסוג ולא חת, עד לניצחון!

האיש היה לסמל ולמופת. הרחיב את גבולות הממלכה והיכה את כל שונאי המלך.

ואז הגיעה עת רגיעה. עידן שלום ושלווה. שר הצבא לא נקרא אל הדגל, לא הודעק למערכות הקרב. ישב בטיחתו שבעיר הבירה, והתמכר לחיי תענוגות והוללות. באחת ממסיבות היין השתכר. חרצובות לשונו הותרו, והוא השמיע דברים אשר לא כדת. דברי זלזול במלכו ואדוניו, דברים אשר עונשם מיתה. מה גם שנאמרו בפני קהל רעדה, ולא ניתן היה להתעלם מהם. ישבו השיפטים וחרצו את דינו לתלייה.

הכרוז יצא, ובני עיר הבירה נהרו ובאו לביכר העיר, שהרי לא בכל יום מוצא שר צבא להורג, ובייחוד שר צבא כזה. שתהילתו בפי כל, מרומם ונעלה. והנה סרח וחטא, ועצוּם מאגרא רמה לבירא עמיקתא.

העלו את שר הצבא אל הבימה המוגבהת וקידבוהו לגרדום. פנה אליו התליין: "נהוג שהנידון רשאי לבקש בקשה אחרונה טרם מותו, מהי בקשתך?"

ענה שר הצבא: "רצוני לראות את פני המלך".

נבוך התליין, ופנה להיוועץ בשופטים. הללו אמרו: "אין בבדוי של המלך שיבוא אליו חוטא שכמוהו ויעוד עליו בקשתו".

אלא שבקשה אחרונה יש למלא. אשרי־עלי־כן, החליטו להסיע את השר הנידון אל האדמון, כדי שיראה את פני המלך אך ישוב מיד אל הגרדום.

בעוד המלך יושב על כסא מלכותו, הודיעוהו "ששר הצבא מבקש לראותו. האדימו פניו מחמת: "מה לו ולו! כלום עדיין חי הוא - הן העלוהו לגרדום?!"

השיבוהו בחיל ורעדה: "אכן, העלוהו כבר לבימת הגרדום, אך זו היתה בקשתו האחרונה!"

נענה המלך ואמר: "ניתא, אך אינני רוצה לשמוע מילה מפיו! יינכס, יראה פני - ויסלקוהו מדי!"

קרב שר הצבא לפני כס המלכות ולא אמר מילה. שלח ידיו ואחז בשולי חולצתו, ובתנופה אחת פשט אותה. גבותיו של המלך התרוממו, ספתום נפשקו בפליאה, בראותו את גופו של שר הצבא והוא מלא צלקות מכל הקרבות כרשת צפופה לאורך ולרוחב. פצעים וחבורות, סימני תתבים ודקירות.

"מה אלו?", שאל המלך, נרעש.

בכך ניתנה הרשות לענות תשובה, לדבר אל המלך. אמר: "אלו סימני הפצעים שנפצעתי בקרבות אשר ניהלתי למען הוד מלכותך - ואם שגיתי וחטאתי בזו הפעם, כלום לא תזכור את הקרבות הרבים בראשם עמדתי, את הניצחונות הרבים שהנחלתי, את מסירותי והקרבתי ונאמנותי בלא סיוג?!"

"אכן", אמר המלך, והעניק לו חנינה.

והנמשל - עם ישראל חס"ו, וראוי היה חלילה לעונש. מבקש הוא בקשה אחת: לבוא לפני המלך ולהראותו את הצלקות על גופו שרבו מספור. "ריבונו של עולם, הן תזכור אילו עקדות עקדנו לפניך, הן תזכור את ההרוגים על שם קודשך, את הטבוחים על יחודך, את הבאים באש ובמים על קידוש שמך. את נהרות הדם שנשפך, את מדורות האנקווידציה, את הפוגרומים ואת כבשני השואה.

"ה', עשה למען הרוגים ושרופים על ייחוד קדושת שמך, וחוסה על ישראל עמך!"